

گزارش

فرانک جوادی

روزنامه‌نگار

قیمت دلار در روزهای پایانی فروردین‌ماه و ابتدای اردیبهشت‌ماه امسال به حدود ۷۰ هزار تومان رسیده بود، اما اولین دهه اردیبهشت در شرایطی سپری شد که قیمت ارز حتی نا کمتر از ۶۰ هزار تومان تقلیل یافت. با وجود پایین آمدن نرخ ارز در بازار محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در نشست بررسی مسائل ارزی با حضور مسئولان دولتی از جمله وزیر اقتصاد و امور دارایی، رئیس کل بانک مرکزی، معاون پارلمانی رئیس‌جمهور و جمعی از نمایندگان مجلس نسبت به سیاست‌های ارزی گله کرده و گفت: «در نشست قبلی به اندازه کافی گزارش ارائه شد. دوستان دولت باید روشن و شفاف رویکرد رو به جلو برای مدیریت بازار ارز ارائه کنند.»

او افزود: «ما دنبال تکرار جلسات نیستیم و جلسه سومی وجود ندارد. بنابراین باید در مورد موضوع به جمع‌بندی برسیم و نتیجه نهایی را به صحن علنی ارائه کنیم. در این رابطه با توجه به اصرار نمایندگان برای بررسی موضوع در صحن علنی، به صورت مشخص به نمایندگان گفتیم اگر به جمع‌بندی و اتفاق نظر با دولت نرسیم، مجلس خود به جمع‌بندی روشن می‌رسد.»

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به تورم کالاهای اساسی که با ارز ترجیحی وارد می‌شوند و تأکید بر ضرورت اصلاح رویکردهای اقتصادی در این زمینه، ادامه داد: «به‌طور روشن و مشخص امروزه در سیاست‌های ارزی از نگاه اقتصادی دچار مشکل هستیم و طرح جامعی برای رویکرد اقتصادی در ارز وجود ندارد.»

قالیباف نهایتاً در این نشست خطاب به مسئولان اقتصادی حاضر در نشست گفت: «ما رویکرد اقتصادی‌مان در حوزه مدیریتی را اعلام کردیم و تا هفته آینده برای دریافت برنامه دولت منتظر می‌مانیم، اما اگر برنامه و سیاست ارزی دولت ارائه نشود، مجلس جلسه خواهد گذاشت و طرح خود را ارائه می‌کند.»

وعده صادق و ریزش قیمت ارز

کارشناسان اقتصادی اما در این باره معتقدند که آرام شدن فضای سیاسی کشور به‌ویژه پس از عملیات موفق و جهانی «وعده صادق» سبب شده تا تأثیر این آرامش روی بازار

گفت و گو

● به نظر شما با توجه به قرار گرفتن در فصل گرما و ناترازی های صنعت برق، چه چالش هایی در تولید و تأمین برق وجود دارد؟

در حال حاضر با ناترازی در تولید و مصرف برق در کشور مواجه هستیم که بزرگ‌ترین چالش در این صنعت به شمار می‌رود. از سوی دیگر با توجه به اینکه در حوزه تولید و تأمین برق عقب‌ماندگی‌هایی از گذشته وجود دارد و سرمایه‌گذاری چندانی در این زمینه صورت نمی‌گیرد، طبیعتاً به میزان مورد نیاز مردم برای مصارف مختلف، برق تولید نمی‌شود. البته میزان کمبود تولید و تأمین برق برای مصرف باید در چک بار به‌صورت دقیق مشخص شود، اما به نظر می‌رسد بالغ بر ۱۰ هزار مگاوات کمبود در صنعت برق وجود داشته باشد. بر این اساس با وجود زحمات مختلفی که در صنعت برق کشیده شده همچنان مشکل ناترازی در تولید و مصرف آن مشهود است.

● سؤالی که برای مردم به وجود می‌آید این است که چرا در فصل گرما، کشور با مشکل تأمین برق مواجه می‌شود و آیا تنها مسئله‌ای که در این زمینه وجود دارد، افزایش استفاده از وسایل برقی به‌ویژه وسایل سرمایشی است یا مشکلی در تولید برق نیز به‌وجود می‌آید؟

همان‌گونه که همواره اعلام می‌کنند پیک مصرف برق در فصل تابستان است. البته پیک مصرف به‌صورت منحنی بوده و ثابت نیست. معمولاً مصرف در تیرماه به اوج خودش می‌رسد و تا اواخر مردادماه ادامه دارد. در این دو ماه نیز شاهد کاهش مصرف برق در شب‌ها هستیم و در واقع پیک مصرف از ساعت ۱۳ تا ۲۰ است. با توجه به این

بازار ارز و قیمت انواع آن از جمله دلار و یورو در ماه‌های گذشته نوسانات نسبتاً متعددی را پشت سر گذاشته، اما در هفته گذشته با حاکم شدن بر فضای سیاسی اقتصادی

آغاز روند نزولی قیمت دلار

نرخ ارز امسال به کدام سمت خواهد رفت؟

کشور، قیمت‌ها در این بازار روندی نزولی پیدا کرده که کارشناسان علت‌های مختلفی برای آن بر شمرده‌اند.

ارز مشهود باشد. البته این تحلیلگران عوامل دیگری را نیز در کاهش نرخ ارز در ۱۰ روز گذشته مؤثر می‌دانند که می‌توان به خروج ریسک‌های غیر اقتصادی از بازار، خبرهای جسته‌و گریخته مبنی بر مذاکرات هسته‌ای و آمار خوب صادرات نفتی اشاره کرد. مرتضی عزتی، استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل اقتصادی با توجه به نوسانات به وجود آمده اخیر در بازار ارز معتقد است: «یکی از علت‌های اصلی افزایش نرخ ارز پیش از آغاز سال نو یعنی در پایان سال گذشته، موضوع تقاضای بالا برای ارز در پایان سال بود. معمولاً در پایان هر سال به علت تقاضای بالا، نرخ ارز تغییر می‌کند و در نهایت با گذشت مدتی در سال جدید با کاهش تقاضا، نرخ ارز نیز مقداری کاهش می‌یابد که می‌توان دلیل بخشی از افزایش و کاهش نرخ ارز را به این موضوع نسبت داد.»

او مورد دیگر در زمینه افزایش نرخ ارز را افزایش قیمت سکه دانست و افزود: «بخش دیگری از افزایش نرخ ارز ناشی از افزایش قیمت سکه بود. در جلسه حراج سکه، قیمت پیشنهادی از سوی خریداران در قیاس با قیمت سکه نسبت به قبل بالاتر بود و باعث شد سکه با افزایش قیمت روبه‌رو شود و در نهایت قیمت ارز نیز بالا رفت.» این استاد دانشگاه ادامه داد: «از آنجاکه بازار ارز و طلا در زمینه ارزش سرمایه به هم نزدیک هستند، با افزایش قیمت

بازار بی رونق دلار ۷۰ هزار تومانی

این کارشناس اقتصادی توضیح داد: «در مقطعی نرخ دلار ۷۰ هزار تومانی در بازار اعلام شد، اما معامله نشد و تقریباً کسی متقاضی و خریدار ارز با این نرخ در بازار غیر رسمی نبود. از آنجاکه خریدار و متقاضی واقعی برای این نرخ وجود نداشت، قیمت ارز کاهشی شد. همچنین فعالان اقتصادی نیز می‌دانستند که این تحولات سیاسی منطقه‌ای ماندگار نیست و آرامش به زودی برقرار می‌شود.»

او اضافه کرد: «بی‌شک کاهش تنش‌های سیاسی – منطقه‌ای

اقتصاد

atiyeno.ir

یادداشت

آشفته‌گی اجاره‌بها؛ حاصل ترک فعل در گذشته

مجید گودرزی

کارشناس بازار مسکن

اجاره‌بها در نهایت آشفته‌گی و بی‌منطقی از نظر قیمت‌گذاری قرار گرفته و متأسفانه هیچ اسلوب و روش شناخته‌شده و منطقی برای قیمت‌گذاری در بازار مسکن وجود ندارد. از آنجا که مسکن یکی از نیازهای ضروری مردم بوده و حتی از درمان هم ضروری‌تر است، متأسفانه به‌رغم هشدار رئیس دولت مردمی سیزدهم شاهد تشکیل یک بازار پر فشار علیه مردم هستیم. از سوی دیگر به دلیل کم‌کاری قانون‌گذاران، صاحبخانه‌ها اقداماتی انجام می‌دهند که امروز در دنیا منسوخ شده است. به عنوان مثال اخراج مستأجران که تنها جنگ است که می‌تواند کسی را وادار کند، از محل زندگی خودش جابه‌جا شود.

صاحبخانه‌ها هر گونه که دلشان بخواهد در زمینه قیمت‌گذاری و تعیین نرخ اجاره‌بها عمل می‌کنند. به نظر می‌رسد دستگاه متولی یا ارگانی برای اینکه مردم بتوانند بابت گران‌فروشی یک صاحبخانه به آنجا مراجعه و شکایت کنند، وجود ندارد. در حالی که در کشوری مانند فرانسه ساز و کاری مانند قیمت‌گذاری منطقه‌ای وجود دارد و اگر یک قیمت یا اجاره‌بهایی ۳۰ درصد بالاتر از قیمت منطقه باشد، مستأجر می‌تواند از صاحبخانه شکایت و حق و حقوق خود را مطالبه کند. اما در ایران آشفته‌گی و بی‌قانونی موجود در این زمینه اثرات ویرانگر اجتماعی و اقتصادی بر زندگی مردم گذاشته است، بسیاری افراد در چنین شرایطی مجبور شدند کسبو کار خود را رها کنند. بالا بودن نرخ اجاره‌بها اثرات منفی زیادی روی ازدواج، فروپاشی خانواده‌ها و ایجاد رقابت در بازارهای موازی داشته است. در حال حاضر شاهد هستیم که بیش از ۸۰ درصد تورم از سمت بازار مسکن به تورم عمومی تزریق می‌شود و این حجم بسیار بالایی از تورم است که به صورت مستقیم وارد می‌شود و تأثیر مستقیم و غیرمستقیمی روی قیمت تمامی کالاها و خدمات دارد.

مجلس کشوری مانند آلمان در سال ۱۹۹۱ تصویب کرد که هر کس در آلمان شرقی سرمایه‌گذاری کند تا ۱۰ سال از پرداخت مالیات و عوارض معاف است، نتیجه آن شد که به حدی در آلمان شرقی خانه ساخته شد که طی ۳۰ سال گذشته بازار مسکن در این کشور با تورم و افزایش قیمتی مواجه نشده و ثابت مانده و این مسئله به یکی از لنگرگاه‌های مطمئن رفاه و اقتصاد آلمان تبدیل شده است. در ایران اما بزرگ‌ترین مشکل از سمت قانون‌گذار وجود دارد؛ چراکه در این زمینه شاهد ترک فعل در حوزه صنعت ساختمان و مسکن هستیم و حتی یک بند قانونی برای بخش مسکن نداریم و به همین دلیل دچار آشفته‌گی در این حیطه هستیم. بنابراین مهم‌ترین موضوع به بی‌قانونی و ترک فعلی که نمایندگان ادوار مختلف در حوزه مسکن مرتکب شدند، برمی‌گردد.

در کشور ظرفیت‌های بسیار بزرگی در بخش مسکن وجود دارد و نیازی به سرمایه خارجی نداریم، اما به دلیل قیمت‌گذاری رهاشده، شاهد هستیم مسکن به آهن‌ربای بزرگی تبدیل شده که اکثر سرمایه‌های کشور را که به‌شدت به آن‌ها نیاز داریم، تبدیل به سنگ و گچ می‌کند؛ از سوی دیگر مردم باید بیش از ۱۰۰ سال در انتظار خانه‌دار شدن باشند. این مسئله به کم‌کاری‌های دولت‌های گذشته و کم‌کاری‌های صورت گرفته در حوزه قانون‌گذاری در ادوار سابق مربوط می‌شود. حتی اگر یک قانون به عنوان قانون بهای تمام‌شده – که اصرار داریم در مجلس مصوب شود- به تصویب برسد مسلماً در سال‌های آینده هیچ مشکلی در حوزه مسکن نخواهیم داشت. به این دلیل که ۶۰ درصد قیمت تمام شده مسکن، زمینی است که به‌وفور در کشور وجود دارد.

بهره‌برداران، استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اقتصادی معتقد است: «تا زمانی که سوداگری وجود دارد و بین ارز دولتی و غیررسمی اختلاف هست، نباید انتظار داشته باشیم که ثبات اقتصادی ایجاد شود و طلا و دلار برای خرید واقعی باشند نه برای استفاده از فرصت‌ها و سوداگری؛ زیرا اختلاف ارز دولتی با بازار غیررسمی جذاب است و با عرضه محدود هم نمی‌توان نرخ را شکست بلکه می‌توان در کوتاه‌مدت بر بازار اثر گذاشت و این امر را بارها آزمون کردیم. لذا باید این موضوع ریشه‌ای حل شود.»

او ادامه داد: «برای مثال منطقی بود که در آستانه سفرهای نوروزی، میزان دریافت ارز مسافرتی را افزایش دادند که فرد تشویق نشود ارز را از بازار آزاد بخرد، اما تا زمانی که محدودیت باشد، هر چه هم سهمیه افزایش پیدا کند از طرف دیگر صف برای خرید ایجاد می‌شود و چون به اندازه تقاضا عرضه نیست، در حد همان چند روز التهاب بازار را کنترل می‌کند و این را نباید به‌عنوان یک برد در نظر گرفت.» این کارشناس اقتصادی یادآور شد: «کاری که بانک مرکزی به‌درستی انجام می‌دهد، این است که با افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی، نرخ مرکز مبادله تغییر خاصی نمی‌کند. این نشان می‌دهد که بانک مرکزی بازیچه قرار نگرفته و وارد بازی بازار سازها نشده است. بازار آزاد می‌خواهد نرخ ارز مرکز مبادله را به سمت خودش بشکند اما وقتی موفق نمی‌شود، کاهش پیدا می‌کند. سال گذشته نرخ دلار به ۶۰ هزار تومان رسید اما به ۵۰ هزار تومان برگشت.»

کارشناس، برای تولید برق باید سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به تولید برق ترغیب شوند. برای این مهم باید مطالبات آن‌ها از سوی دولت تأمین شود. از سوی دیگر مردم نیز نباید تصور کنند، نبود مشکل برق خانگی در تابستان به معنای نبود مشکل تأمین برق در سطح ملی است؛ چراکه برای تأمین برق مورد نیاز مردم در تابستان، برق صنایع قطع می‌شود.

حسین افضلی در این باره با «آتیه‌نو» به گفت‌وگو نشست که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

نیروگاه‌های خورشیدی در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گیرد، شاهد خواهیم بود که تراز تولید و مصرف در صنعت برق به یکدیگر نزدیک خواهد شد.

● با توجه به زمان بر بودن اجرای چنین طرح‌هایی برای افزایش تولید و تأمین برق مورد نیاز، به نظر شما در حوزه مدیریت مصرف مردم، وزارت نیرو و سایر دستگاه‌های متولی چه اقداماتی می‌توانند انجام دهند که امسال و در کوتاه‌مدت بتوانیم بدون مشکل از فصل گرما عبور کنیم؟

در اینس زمینه تجربه بسیار خوبی در وزارت نیرو و صنعت برق کشور وجود دارد. حتی ادارات نیز در این زمینه ممیزی می‌شوند. برخی برای سودجویی بیشتر کارخانه‌های مستهلک و دست دوم را با تکنولوژی پایین خریداری کرده و با توجه به پایین بودن بهای برق در کشور، سودهای کلانی می‌برند.

در حوزه مصرف نیز در برخی مناطق شاهدیم که در حال حاضر هوا به اندازه‌ای که نیاز به استفاده از کولر گازی باشد، گرم نشده اما برخی ادارات و مردم از کولر گازی استفاده می‌کنند که این مسئله باید ممیزی شده و با سخت‌گیری و جدیت برخورد شود تا همه رعایت کنند. مردم نیز نباید این تصور را داشته باشند که اگر این‌گونه عنوان می‌شود که در بخش خانگی مشکل تأمین برق وجود ندارد در این معناست که مشکل در سطح ملی نیست. بلکه اگر برق برای مردم در فصل تابستان تأمین می‌شود، باید بدانند که برق صنعت قطع می‌شود؛ چراکه برای حل مشکل ناترازی و تأمین برق مردم در فصل گرما، ناچاراً باید این کار صورت گیرد.